

ten blev tiltalte frifundet for den væsentligste del af tiltalen. Denne angik overtrædelse af et påbud om gennemførelse af en række foranstaltninger, før driften af lossepladsen blev fortsat. Domfældelsen omfattede kun nogle mindre væsentlige punkter (manglende indsendelse af reableringsplan, for stejle skrænter og delvis manglende hegn). Byretsdommen fandt, at der burde ske konfiskation af udbyttet af den strafbare handling, dvs. driften af lossepladsen uden opfyldelse af alle påbudets punkter; dette sattes skønsmæssigt til 15.000 kr. Ved landsretten blev sagen behandlet som udmålingsanke, således at det lagdes til grund, at tiltalte kun havde undladt at efterkomme påbudet i det omfang, som byretsdommen antog. Landsretten afgjorde sagen således: »Som sagen foreligger for landsretten, findes der uanset grovheden i den gentagne overtrædelse ikke tilstrækkelig anledning til forhøjelse af den idømte bøde, hvorimod der efter oplysningerne om tiltaltes indtægt ved driften af lossepladsen i den omhandlede periode findes at burde ske konfiskation af et beløb, der skønsmæssigt fastsættes til 50.000 kr.«

3.2. Overtrædelsens karakter

Overtrædelserne kan efter deres karakter inddeles på mange forskellige måder. En inddeling, der navnlig baseres på præmisserne for bødeudmålingen, synes at kunne se således ud:

- 1) Formelle overtrædelser
- 2) Sager, hvor forholdene er bragt i orden
- 3) Sager, hvor overtrædelse af vilkår eller påbud fortsætter
- 4) Sager, hvor miljøskade er sket.

3.2.1. Formelle overtrædelser

Udtrykket »overtrædelser af rent formel karakter« anvendes i vestre landsrets dom af 18.4.79 om Superfos. I udtrykket ligger vel især, at virksomheden kun har igangsat arbejder, som den kunne forvente at få tilladelse og faktisk også fik tilladelse til – uden at den for tidlige start har påvirket sagens gang.

Miljømyndighederne har vanskeligt ved at acceptere denne tankegang. Det fremgår af miljøstyrelsens cirkulæreskrivelse af 5. december 1979: »Endvidere bør det tilstræbes, at bødeniveauet fastlægges således, at forurende virksomheder, hvis etablering kræver

myndighedernes godkendelse, ikke påbegyndes ulovligt, jfr. miljøbeskyttelseslovens § 72, stk. 3. Af generalpræventive hensyn bør dette også gælde, hvor der i det konkrete tilfælde ikke konstateres nogen egentlig miljømæssig skadevirkning.«

Tankegangen lever imidlertid nok videre hos domstolene. Sagen om minkfarmen i Hvam (Holstebro rets dom af 17.6.81) drejer sig om en udvidelse af en minkfarm, som var blevet godkendt, da myndighederne blev blandet ind i sagen. Dommen refererer, at det ikke er gjort gældende, at overtrædelsen har haft nogen miljømæssig skadevirkning.

3.2.2. Sager, hvor forholdene er bragt i orden

Det foreliggende materiale domineres af sager, hvor forholdene er bragt i orden i tiden mellem tiltalerejsning og domsforhandling. Under 3.2.1. er nævnt to eksempler, hvor der ikke var nogen miljømæssig skadevirkning. I det følgende skal nævnes en række sager, hvor der kan have været en miljømæssig skadevirkning eller risiko for en sådan.

I sagen om Nordisk Tekstiltryk (VLD) 3.9.80) lagde retten ved bødeudmålingen bl.a. vægt på, at tiltalte efter det første påbuds meddelelse havde iværksat forberedelser til efterkommelse af påbudet, og at overskridelsen af tidsfristerne var forholdsvist beskedne.

I sagen om Proms fabrikker (ØLD 3.6.82) fremgår det af byretsdommens referat af forklaringerne, at retten har fået indtryk af en virksomhed, der gjorde sig betydelig umage med at bringe forholdene i orden. I præmisserne anføres, at de fleste af overtrædelserne ligger langt tilbage.

I sagen om Senplacro (Hørsholm rets dom af 16.11.79) anføres udtrykkeligt i præmisserne: »... at virksomheden har udfoldet store bestræbelser på at opnå en tilfredsstillende rensning af spildevandet, og at dette resultat nu må antages at være nået.«

I disse tre sager har bødeudmålingen således været påvirket af, at retten i sagens omstændigheder fandt udtryk for god vilje hos tiltalte.

I sagen om Anglo-Dan Continent Traffic havde tiltalte over en periode på nogle år afviklet den aktivitet, som havde givet anledning til påbud og forbud. I mellemtiden havde der dog været væsentlige støjgener for de omboende. Retten anfører imidlertid i præ-